

Status

Openbaar

Datum vergadering Gedeputeerde Staten

13 mei 2025

Eindtermijn

n.v.t.

Onderwerp

Intentieovereenkomst Regionaal Warmtenet Oostland

Advies

1. Aan te gaan de Intentieovereenkomst Regionaal Warmtenet Oostland met de gemeenten Pijnacker-Nootdorp, Lansingerland, Zuidplas, Waddinxveen en Zoetermeer, NetVerder BV en subregio Oostland van Glastuinbouw Nederland
2. Vast te stellen het persbericht over de Intentieovereenkomst Regionaal Warmtenet Oostland
3. Vast te stellen de publiekssamenvatting over de Intentieovereenkomst Regionaal Warmtenet Oostland

Besluit GS

Vastgesteld conform advies.

Bijlagen

1. Intentieovereenkomst regionaal warmtenet Oostland
2. Persbericht Intentieovereenkomst warmtenet Oostland 15 mei 2025
3. Machtiging cdK ogv art176-IOK-Oostland

1 Toelichting voor het College

Het Oostland beslaat het grondgebied van de gemeenten Pijnacker-Nootdorp, Lansingerland, Zuidplas, Waddinxveen en Zoetermeer. In dit gebied bereid met name de glastuinbouwsector met name zich al langer op een duurzame warmtevoorziening voor het gebied middels een regionaal warmte-transportstelsel ('Oostland' is feitelijk een term voor het oostelijk deel van de Greenport, vgl. 'Westland'). Zoetermeer is hierin een uitzondering. Deze gemeente heeft geen glastuinbouw binnen haar grenzen maar is aangehaakt vanwege de ligging en de kansen voor aansluiting op het geëmbieerde collectieve warmtesysteem. De glastuinbouwsector is met de gemeenten georganiseerd in de Warmte Samenwerking Oostland (WSO).

De glastuinbouwsector voelt onder druk van fiscale maatregelen (gephaseerd wegvallen grootverbruikerstarief op aardgas voor WKK) een grote urgentie om de warmtevoorziening te verduurzamen. Oostland heeft minder opties dan Westland voor geothermie (met name in Waddinxveen en Zuidplas) en daarom pleit men al jaren voor een regionaal warmtesysteem om warmte 'het gebied in te brengen'. Ook aansluiting op WarmtelinQ en betrekken van de bestaande warmte-infrastructuur van het 'B-driehoeknet' (vanuit de RoCa centrale) zijn 'in scope'.

In Oostland zijn vijf warmtecoöperaties van glastuinbouwbedrijven actief. Deze coöperaties richten gezamenlijk een zgn. infraco op, die als aanspreekpunt namens de coöperaties voor de ontwikkeling van het regionale warmtenet gaat fungeren. Omdat de oprichting van deze infraco nog niet is afgerond, wordt de intentieovereenkomst namens de infraco in oprichting ondertekend door de voorzitter van de subafdeling Oostland van Glastuinbouw Nederland.

De ontwikkeling zijn de laatste maanden in een stroomversnelling gekomen door diverse oorzaken:

- Succesvolle geothermie boringen in Bergschenhoek door 85 Degrees Renewable; hierdoor moeten afspraken gemaakt worden over verbindingsleidingen om te zorgen dat deze passen in een groter geheel
- De steeds nadrukkelijker rol van gemeenten voor aansluiting van de gebouwde omgeving (zie Waddinxveen), mede in kader van de op te stellen warmteprogramma's en binnenkort voorziene wettelijke kaders (Wet collectieve warmte, Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie)
- De noodzaak om een ontwikkelaar voor het net en de intensieve contacten met NetVerder daarover
- Noodzaak met betrekking tot afspraken over governance, financiering en contractering.

NetVerder, dochtermaatschappij van STEDIN voor warmte-infrastructuur, heeft de bereidheid en intentie om de ontwikkeling van het net op zich te nemen op basis van een recent geactualiseerd 'grand design' op hoofdlijnen voor het regionale warmtenet. In december 2024 is dit 'Grand Design' goedgekeurd door de stuurgroep WSO. Instemmen met dit Grand Design maakt onderdeel uit van de IOK. NetVerder heeft voor haar financieringsbeslissingen wel het commitment van de gemeenten en glastuinbouwsector nodig. De eerste financieringsbeslissingen zijn later dit jaar voorzien: In september 2025 neemt NetVerder een investeringsbesluit over de aanleg van leidingen tussen de Noordpolder en de Zuidplaspolder. Hiervoor is een rijkssubsidie (Subsidie Warmte Infrastructuur Glastuinbouw SWIG door LVVN) toegekend aan NetVerder. Begin 2026 volgt ook een investeringsbesluit over de leiding vanaf Ypenburg naar Noukoop en Kleihoogt. Deze leidingen vormen een belangrijk eerste deel van het regionale warmtenet. Om die reden is het van belang dat NetVerder nu ook de regie krijgt in de verdere ontwikkeling van de verbindingsleiding tussen deze

twee deelgebieden, zodat het volledige leidingsysteem (het regionale warmtenet) goed op elkaar en de toekomst is afgestemd.

Daarom heeft Netverder het initiatief genomen om te komen tot deze intentieverklaring, die de opmaat moet vormen naar een samenwerkingsovereenkomst in het najaar.

Het doel van de partijen met deze intentieovereenkomst is dan ook om gedurende de looptijd van deze intentieovereenkomst tenminste de techniek, de (financiële) haalbaarheid en de mogelijke samenwerkingsvorm voor een Regionaal Warmtenet Oostland verder uit te werken, met het oog op het vastleggen van samenwerkingsafspraken in een samenwerkingsovereenkomst. Welke partijen ook deel uitmaken van de samenwerkingsovereenkomst wordt in de loop van het proces bepaald. In de Intentieovereenkomst geven alle deelnemende partijen aan wat hun belangrijkste overwegingen zijn om gezamenlijk toe te werken naar één regionaal warmtenet in Oostland.

De intentieovereenkomst past in het provinciaal beleid voor de warmtetransitie. Het Oostland is één van de zes clusters in de voorgestelde 'clusteraanpak' uit het advies "Vlottrekken van warmte in Zuid-Holland" in kader van het nationaal Meerjarenprogramma Investerings Energie en Klimaat (nMIEK) (november 2024) en zowel de ontwikkeling van het regionaal warmtenetwerk als de onderliggende projecten zijn opgenomen in het pMIEK. Ontwikkeling van dit warmtenetwerk zal een sterk congestieverzachtend effect hebben en een belangrijke impuls of zelfs conditio sine qua non vormen voor de duurzame ontwikkeling van de glastuinbouw in het gebied. Door het economisch belang voor de glastuinbouwsector en de sterke uitvoeringsgerichtheid op korte termijn daardoor kan de ontwikkeling gezien worden als een aanjager van de warmtetransitie in de gebouwde omgeving.

De gemeenten geven aan de intentieovereenkomst te ondersteunen maar op dit moment nog geen afnamecommitment voor specifieke delen van de gebouwde omgeving af te kunnen geven omdat er nog teveel onzekerheden zijn omtrent de betaalbaarheid voor de eindgebruiker door het nog ontbreken van het juiste wettelijke kader (eerdergenoemde Wgiw en Wcw) en financieringsafspraken met de Rijksoverheid: deze zgn. 'nationale randvoorwaarden' voor een succesvolle warmtetransitie zijn ook benoemd in het hierboven aangehaalde nMIEK adviesrapport "Vlottrekken van Warmte in Zuid-Holland". Ook hierin vormt deze intentieovereenkomst dus een belangrijke tussenstap om te komen tot een succesvolle warmtetransitie tegen de laagste maatschappelijke kosten in de regio.

Daarmee wordt het risico ondervangen dat door het verschil in timing en urgentie tussen glastuinbouwsector en gebouwde omgeving de warmte-infrastructuur voor de glastuinbouw 'solistisch' ontwikkeld wordt zonder dat het net wordt gedimensioneerd of gelokaliseerd met het oog op aansluiting van de kernen. Hiermee zou een belangrijke kans verloren gaan en worden de mogelijkheden voor aansluiting van de kernen later sterk beperkt, inefficiënt en kostbaarder. Dit risico is reeds lang onderkend maar wordt het komende jaar acuut.

Om de ontwikkeling integraal voor zowel de glastuinbouw als de gebouwde omgeving te kunnen doen plaatsvinden zijn afspraken als in deze intentieovereenkomst en de te volgen samenwerkingsovereenkomst onontbeerlijk en is het noodzakelijk dat partijen voor de eerste delen van de ontwikkelingen een risico delen en aanvaarden. Deze situatie duurt tot het moment dat duidelijkheid over de genoemde (nationale) randvoorwaarden is geboden en de gemeenten besluiten over de warmtevoorziening in de wijken hebben genomen.

Op blz. 7 van de intentieovereenkomst is aangegeven dat de partijen deel uitmaken van een te vormen stuurgroep voor de uitvoering van de intentieovereenkomst die eens per 2 maanden bijeen komt. In principe maakt de portefeuillehouder Energie deel uit van deze stuurgroep. De portefeuillehouder kan ambtelijk worden vertegenwoordigd. De begeleiding in ambtelijke project- en werkgroepen past in de huidige formatie.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag exclusief BTW : € 0,00
Programma : Ambitie 3 - Schone energie voor iedereen
Financiële risico's : Er zijn geen financiële risico's.

Juridisch kader

Uit de intentieovereenkomst volgen geen juridische verplichtingen voor de provincie en/of andere partijen.

Op blz. 5 van de intentieovereenkomst is aangegeven dat de provincie de gelegenheid biedt tot het aanvragen van een subsidie door NetVerder voor het overdimensioneren van de aan te leggen verbindingsleiding naar de Zuidplaspolder. In de begroting 2025 is voor dit bedrag, doel en partij deze mogelijkheid opgenomen in de paragraaf Subsidies (incidentele begrotingssubsidie). Daadwerkelijke subsidiëring is afhankelijk van tijdige en kwalitatief juiste aanvraag en uitvoering van het project die voldoet aan de voorwaarden van de ASV. Om deze reden wordt er ook in de intentieovereenkomst gesproken over "het bieden van gelegenheid tot aanvragen" en hier volgt geen verplichting tot verstrekken van subsidie uit.

Bij de juridische toets is het advies betrokken wat door de gemeente Lansingerland namens alle gemeenten is gevraagd aan Hekkelman Advocaten N.V. Dit advies was positief en daarmee een ondersteuning van de WSO-gemeenten om deze intentieovereenkomst aan te gaan.

Omdat de provincie als rechtspersoon de overeenkomst aangaat, is de cdK op grond van artikel 176 van de Provinciewet bevoegd de provincie bij het aangaan van de overeenkomst te vertegenwoordigen. Vanuit deze bevoegdheid zal de cdK gevraagd worden een volmacht te verlenen aan gedeputeerde B. Potjer om deze overeenkomst namens de provincie te ondertekenen.

Aan de cdK wordt voorgesteld deze volmacht tot vertegenwoordiging te verlenen, omdat op 15 mei 2025 een tekenmoment staat gepland met gedeputeerde Potjer en wethouder F. van Kuppeveld van de gemeente Pijnacker-Nootdorp, wethouder M. Muis van de gemeente Lansingerland, wethouder W. Zijlstra van de gemeente Zuidplas, wethouder B.J.A. Leferink van de gemeente Waddinxveen en wethouder B.G. Velzen van de gemeente Zoetermeer, dhr. K. Verbogt namens NetVerder BV en dhr. J. Vooijs, voorzitter van de subregio Oostland van Glastuinbouw Nederland om de intentieovereenkomst regionaal warmtenet Oostland te ondertekenen.

2 Voorafgaande besluitvorming

In 2021 is het Convenant verkenning aansluiting delen van Oostland op WarmtelinQ (PZH-2021-779781463) door GS vastgesteld en ondertekend. Hiermee is geregeld dat het regionale net in

Oostland aan kan sluiten op de WarmtelinQ en is in later stadium het T-stuk voor deze aansluiting al in het ontwerp van WarmtelinQ opgenomen en aangelegd.

In november 2024 is het nMIEK adviesrapport “Vlottrekken van warmte in Zuid-Holland” aangeboden aan KGG. De provincie was aanjager voor het opstellen hiervan en geeft een advies over de noodzakelijke geachte impuls voor de warmtetransitie in de provincie. Onderdeel van het advies is de aanpak in clusters. Oostland is één van deze clusters.

In maart 2025 heeft GS het pMIEK 2.0 vastgesteld. Het regionaal warmtenet Oostland en de onderliggende projecten zijn opgenomen in dit pMIEK en de uitvoering wordt in het kader van het pMIEK gemonitord.

3 Proces

De intentieovereenkomst is een samenwerking tussen een publieke en private partijen. Het is van groot belang voor de warmtetransitie dat deze partijen elkaar vinden en op één lijn zitten voor de ontwikkeling van de warmte-infrastructuur, de ontwikkeling en ontsluiting van bronnen en de afname.

Vervolg van de intentieovereenkomst is het proces waarin de samenwerking verder wordt onderzocht op technisch, financieel en governance gebied. Dit moet leiden tot een samenwerkingsovereenkomst. Voor het tracé-deel waarvoor de investeringsbeslissing binnenkort plaats moet vinden (de Zuidplasleiding) wordt al een aparte samenwerkingsovereenkomst met de meest betrokken partijen voorbereid. In deze overeenkomst is de provincie geen partij.

4 Participatie en rolneming

De provincie werkt in deze intentieovereenkomst en de verdere ontwikkeling van het regionaal warmtenet samen met de andere ondertekenende partijen. In de uitwerking worden ook andere partijen zoals het Rijk betrokken. In de gemeenten worden raadsinformatiebrieven over de intentieovereenkomst verstuurd.

5 Communicatiestrategie

De communicatie over de intentieovereenkomst regionaal warmtenet Oostland wordt afgestemd met en uitgevoerd in samenwerking met de betrokken partijen.

Voor de ondertekening wordt een ondertekenmoment op 15 mei georganiseerd om de intentieovereenkomst als belangrijke stap in de warmtetransitie van de regio te presenteren.

Het persbericht is afgestemd met de andere partijen en wordt gelijktijdig uitgebracht.

Ook wordt een artikel opgesteld ter publicatie over deze samenwerking in de warmtetransitie in de regio. Eén en ander past in de lobby die wordt gevoerd om de warmtetransitie onder de aandacht te brengen voor de eerste behandeling in de Tweede kamer van de Wet collectieve warmte op 19 mei.

De timing van de communicatiemomenten wordt daar mede op afgestemd.